

Aansprakelijkheid van kerken voor hun vrijwilligers

“Stel dat de vrijwilliger iets overkomt tijdens uitvoering van werkzaamheden ten behoeve van de kerkelijke gemeente ...”

Tekst & Beeld Mercer/Marsh team VKB VKB (enigszins geredigeerd)

Naar aanleiding van een uitspraak van de Hoge Raad van 15 december 2017 hebben wij meerdere vragen ontvangen in hoeverre de aansprakelijkheidsverzekering van verzekerden die binnen de VKB collectiviteit zijn gesloten dekking biedt. De uitspraak van de Hoge Raad van 15 december 2017 heeft betrekking op schade van een klusjesman (vrijwilliger) die een dwarslaesie heeft opgelopen na een val van een (kerk)gebouw, waarbij de Hoge Raad de Parochie een schadevergoeding oplegde van € 100.000. Het geschil ging over het feit dat verzekeraar van de kerk de vrijwilliger niet zag als een ondergeschikte.

Meerdere soorten schade

Er kunnen zich meerdere schaden voordoen:

1. De vrijwilliger veroorzaakt tijdens het uitvoeren van de activiteiten ten behoeve van de kerkelijke gemeente schade aan derden. In dat opzicht zijn vrijwilligers meeverzekerd en biedt de verzekering binnen het kader van de polisvoorwaarden dekking.
2. De vrijwilliger loopt zelf letsel en/of zaakschade op. In deze situatie is verzekeringsdekking mede afhankelijk van de omstandigheden waaronder de schade zich heeft voorgedaan.

Aansprakelijkheidsverzekering

Een aansprakelijkheidsverzekering biedt dekking voor de aansprakelijkheid van de kerkelijke gemeente. Is de kerkelijke gemeente niet aansprakelijk dan biedt de verzekering geen dekking. Is er wel aansprakelijkheid dan bepalen de polisvoorwaarden of de verzekering dekking biedt.

Als vrijwilligers in opdracht van de kerkelijke gemeente werkzaamheden uitvoeren worden zij beschouwd als ondergeschikten. Als ze bij de uitvoering van de werkzaamheden schade oplopen zal er of een onrechtmatige gedraging van de kerkelijke gemeente moeten zijn of van iemand die namens hem optreedt. Ook is het mogelijk dat de kerkelijke gemeente aansprakelijk is als deze niet gezorgd heeft voor veilige werkomstandigheden.

Artikel 7:658 BW bepaalt dat de werkgever een veilige werkomgeving moet creëren.

In het geval van de kwestie waarmee we dit artikel openende, biedt uw aansprakelijkheidsverzekering dekking als zich een schade voordoet onder precies dezelfde omstandigheden. Echter, er kunnen zich mogelijk situaties voordoen waarbij hieraan niet wordt voldaan, zoals bij uitbreiding van een gebouw waarbij vrijwilligers van de kerkelijke gemeente sloop/bouwwerkzaamheden uitvoeren. In deze situatie is mogelijk geen sprake meer van een activiteit die de kerkelijke gemeente ook met zijn eigen werknemers (en vrijwilligers) had kunnen uitvoeren. Het gaat dan om werkzaamheden die zodanig ver verwijderd zijn van de normale werkzaamheden verbonden aan de kerk, dat een kerkelijke gemeente bij de uitvoering van deze activiteiten onvoldoende invulling kan geven aan de vereisten ten aanzien van veilige werkomstandigheden conform artikel 7:658 BW. U moet er daarom vanuit gaan dat als u vrijwilligers inzet voor activiteiten die niet behoren tot de reguliere activiteiten die u als kerkelijke gemeente uitvoert daar mogelijk geen dekking voor zal bestaan onder de aansprakelijkheidsverzekering indien zij letsel oplopen tijdens de uitvoering daarvan.

Kerkelijke gemeenten maken vaak gebruik van vrijwilligers. Hier zitten wel een aantal risico's aan vast voor de kerkelijke gemeente. Vaak maakt een kerkelijke instantie ook gebruik van vrijwilligers in kwetsbare leeftijdsgroepen (zoals ouderen). Hier moet u wel bij stilstaan. Er mogen geen onnodige risico's worden genomen. Als dat wel gebeurt, is er mogelijk geen dekking, terwijl de kerkelijke instantie wel verantwoordelijk is als er een ongeval plaatsvindt. De

kosten kunnen hoog oplopen waardoor uw gemeente met een omvangrijke schadelast geconfronteerd kan worden.

De dekking van uw aansprakelijkheidsverzekering is ruim maar niet alle risico's/schaden zijn verzekerd. Zo biedt de verzekering dekking voor de aansprakelijkheid van de kerkelijke gemeente voor uitsluitend schade van derden en binnen de grenzen van de polisvoorwaarden en verzekerde limieten. Als een verzekering daardoor niet of een gedeelte van de schade uitkeert, kan de kerkelijke gemeente met een behoorlijke rest schadebedrag geconfronteerd worden.

Ongevallenverzekering

Voor de collectieve ongevallenverzekering binnen de VKB-collectiviteit geldt het volgende wat betreft het uitvoeren van werkzaamheden ten behoeve van de kerkelijke gemeente.

Bij een collectieve ongevallenverzekering is de vraag of het ongeval is veroorzaakt door een aansprakelijke derde(n) niet relevant.

Als de verzekerde (dit kunnen zijn ambtsdragers, medewerkers en/of vrijwilligers van de gemeente) een ongeval overkomt en ten gevolge hiervan zou komen te overlijden of blijvende invaliditeit oploopt, biedt de ongevallenverzekering een uitkering.

Een ongeval kan ernstige gevolgen hebben, denk bijvoorbeeld aan iemand die blijvend invalide raakt en jarenlang moet revalideren. Dit heeft een grote impact op de persoon in kwestie, maar ook op zijn/haar leefomgeving. In veel gevallen betaalt de zorgverzekeraar de kosten voor

revalidatie en medische specialistische zorg. Voor andere kosten draait men vaak zelf op, denk bijvoorbeeld aan vervoerskosten (minder mobiel) of kosten om de woning te verbouwen om deze rolstoelvriendelijk te maken. Dat zijn kostbare ingrepen en hierbij is een uitkering uit een ongevallenverzekering zeer welkom.

Een overlijdensgeval veroorzaakt door een ongeval is natuurlijk voor de gezinsleden erg ingrijpend. Met de uitkering vanuit een ongevallenverzekering hebben de nabestaanden in ieder geval een extra financieel vangnet achter de hand. De nabestaanden kunnen dit geld bijvoorbeeld gebruiken voor de uitvaart of andere kosten die komen kijken bij overlijden.

Wie kunnen er worden verzekerd bij een ongevallenverzekering?

Er kan gekozen worden uit twee ongevallenverzekeringen:

- Een verzekering ten behoeve van de ambtsdragers en personeelsleden.
- Een verzekering ten behoeve van de vrijwilligers die geheel belangeloos werkzaamheden verrichten binnen de kerkgemeenschap.

Wat is verzekerd bij een ongevallenverzekering?

- Een uitkering als een verzekerde overlijdt ten gevolge van een ongeval.
- Een uitkering als een verzekerde geheel of gedeeltelijk blijvend invalide raakt ten gevolge van een ongeval.

Voor een geringe premie kan een ongevallenverzekering worden afgesloten.

Voor een geringe premie kan de ongevallenverzekering worden afgesloten.